

Document: Archeologisch Advies (concept)
Plangebied: Voorontwerp-bestemmingsplan 'Herziening Aartswoud De Weere en Gouwe 2018', gemeente Opmeer
Adviesnummer: 17025
Opsteller: J. van Leeuwen (archeoloog) & C.M. Soonius (regio-archeoloog)
Datum: 10-02-2017

Archeologisch Advies betreffende voorontwerp-bestemmingsplan 'Herziening AWG'

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Opmeer is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de realisatie van het voorontwerp-bestemmingsplan 'Herziening Aartswoud De Weere en Gouwe 2018', gemeente Opmeer.

In 2009 is een beleidskaart archeologie vervaardigd (vastgesteld in 2010). Deze is voor delen van het grondgebied niet meer up to date. Ten behoeve van het bestemmingsplan Herziening Aartswoud- De Weere- Gouwe een update aangeleverd.

In onderstaande tekst worden allereerst stukken met betrekking tot rijks- en provinciaal beleid uiteengezet. Ten behoeve van de beschrijving van het plangebied is een bewoningsgeschiedenis geformuleerd aan de hand van de aanwezige en te verwachten archeologische waarden. Omdat deze waarden nauw samenhangen met de cultuurhistorische waarden in het gebied, worden ook deze kort aangehaald. De afbeeldingen kunnen desgewenst ook digitaal aangeleverd worden. Tot slot is een voorstel gedaan voor de regel(s) Waarde-Archeologie. Deze regels kunnen uiteraard ook los worden gekoppeld.

2. Rijksbeleid archeologie en cultuurhistorie

In Nederland vormt de Erfgoedwet samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor cultuurhistorie en archeologie. De Erfgoedwet beoogt het culturele erfgoed (en daarmee ook het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

De uitgangspunten van de wet zijn:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is;

- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie (verplichting tot vooronderzoek bij bodemversturende initiatieven). Als wettelijke ondergrens voor onderzoek geldt een oppervlakte van 100 m², hier kan door het bevoegd gezag van afgeweken worden (naar boven en naar onder);
- Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijke archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemversturende activiteit;
- Verbetering informatievoorziening over Cultureel Erfgoed om het draagvlak voor archeologie (en cultuurhistorie) te vergroten.

De gemeente kan aan de hand van een Beleidsnota Archeologie met bijbehorende beleidskaart vlakdekkend invulling geven aan de aanwezige en te verwachten waarden van de gemeente.

In de toelichting van de nieuwe Erfgoedwet staat dat een bestemmingsplan voortaan het volgende worden opnemen: een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Hierdoor dienen cultuurhistorische waarden dus uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Gemeenten zullen naast de archeologische waarden dus een inventarisatie moeten (laten) maken van alle cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied. Daarnaast moeten ze aangeven welke conclusies ze daaraan verbinden en op welke wijze ze deze waarden borgen in het bestemmingsplan. Dit is één van de pijlers van de Modernisering Monumentenzorg (MoMo).

De Rijksdienst helpt gemeenten om hieraan te voldoen met de Handreiking Erfgoed en Ruimte. Hierin staat hoe gemeenten zo'n inventarisatie en analyse kunnen uitvoeren. Ook wordt in deze handreiking aangegeven op welke wijze gemeenten cultuurhistorische waarden kunnen opnemen in een bestemmingsplan, compleet met voorbeeldbepalingen.

3. Provinciaal beleid archeologie en cultuurhistorie

Structuurvisie 2040

Het ruimtelijk beleid van de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de 'Structuurvisie 2040 Noord-Holland 2040 – Kwaliteit door veelzijdigheid'. Archeologie is daarin aangewezen als één van de kernkwaliteiten van het landschap. Daarnaast gaat de provincie Noord-Holland uit van een ontwikkelingsgerichte benadering, omdat ook tegenwoordige ruimtelijke ontwikkelingen het landschap vormen, zodat zorgvuldig wordt omgegaan met de bestaande (historische) kenmerken van het landschap. In de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie heeft de provincie regels geformuleerd omtrent de inhoud van en de toelichting in bestemmingsplannen als er sprake is van provinciaal belang. In een bestemmingsplan moet bijvoorbeeld duidelijk omschreven worden hoe er omgegaan wordt met de cultuurhistorische objecten (waaronder archeologische waarden).

De provincie speelt een belangrijke rol op het gebied van ruimtelijke ordening. Door haar ruimtelijk beleid bepaalt de provincie in belangrijke mate hoe de ruimte in Noord-Holland

wordt ingericht. In het licht van de nWRO spitst de provinciale rol vanuit cultuur en cultuurhistorie in de ruimtelijke inrichting zich toe op drie terreinen, daar waar de provincie:

- Haar cultuurhistorische provinciaal belang heeft gedefinieerd in de Structuurvisie;
- Wettelijk bevoegd gezag is bij ingrepen die een relatie hebben met cultuurhistorie, bijvoorbeeld bij ontgrondingen of de aanleg van provinciale wegen;
- Initiatiefnemer is bij projecten die van het Rijk een (beschermende) taak hebben verkregen, zoals bij de nationale landschappen en Unesco-gebieden.

Op provinciaal niveau is het beleidskader en de leidraad Landschap en Cultuurhistorie van belang voor onderhavig bestemmingsplangebied.

Beleidskader en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit is vastgelegd in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland. Deze vernieuwde leidraad is een uitwerking van het in 2006 vastgestelde Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie, dat werd gebruikt als leidraad voor ruimtelijke plannen als bestemmingsplannen, beeldkwaliteitsplannen en structuurplannen. Daarnaast bood het handreikingen aan gemeenten om landschap en cultuurhistorie als uitgangspunt te gebruiken bij planvorming.

De provincie Noord-Holland heeft 10 archeologische gebieden van provinciaal belang gedefinieerd. De gemeente Opmeer ligt in een dergelijk gebied: West-Friesland. Als in gebieden van provinciaal belang het maatschappelijk belang dusdanig groot is dat waardevolle archeologische vindplaatsen aangetast moeten worden, vraagt de provincie aan te geven op welke wijze archeologische waarden door compenserende maatregelen in het plan zijn ondergebracht. Bovendien vraagt de provincie de aanwezige waarden te benutten bij de inrichting van een gebied.

De provincie Noord-Holland beschouwt stolpboerderijen van bovenlokaal belang. Stolpboerderijen zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollands landschap. Van de ca. 5000 stolpen die nog aanwezig zijn in Noord-Holland zijn er 400 beschermd (anno 2009). Het aantal historische stolpen, en daarmee de identiteitsbepalende waarde voor Noord-Holland, neemt gestaag af. In de gemeente Opmeer is de stolpboerderij een zeer karakteristiek bebouwingstype.

Het archeologiebeleid van de provincie Noord-Holland is primair gericht op het behouden van de archeologische waarden in de bodem. Dit is geheel in de 'geest' van het Verdrag van Malta.

4. Ontstaansgeschiedenis

De gemeente Opmeer ligt in West-Friesland. De geologische ondergrond wordt gevormd door eeuwenlange invloed van water. In de laatste IJstijd lag de Noordzee droog doordat de zeespiegel meer dan 100 meter lager lag. Het landijs heeft Nederland niet meer afgedekt, maar Nederland lag wel in een gebied met zeer lage temperaturen en door het ontbreken van vegetatie ontstonden er op grote schaal zandverstuivingen, die grote delen van Nederland afdekten. Deze dekzanden bevinden zich op een diepte van bijna 20 m –NAP in het zuidelijke deel van de gemeente tot 11 m –NAP in het noordelijke deel.

Aan het einde van de laatste IJstijd (ca. 10.000 jaar voor Chr.) steeg de temperatuur waardoor de ijskappen smolten en de zeespiegel weer steeg. Deze geologische periode wordt aangeduid met de term Holoceen. Rond 8000 jaar voor Chr. was de zee weer opgerukt tot nabij de huidige kust van Noord-Holland.

In het begin was de zeespiegelstijging vooral merkbaar doordat de grondwaterspiegel steeg. Hierdoor ontstond op het dekzand veengroei, het zogenaamde Basisveen. Het zeewater drong via geulen diep het land in. Voor de ontstaansgeschiedenis van Opmeer was het zeegat van Bergen van belang. In het achterland van dit zeegat ontstonden grote getijdengeulen, kwelders en strandwallen. De omvang en de ligging van de grote getijdengeulen varieerden door de tijd heen maar gedurende de laatste fase van het Neolithicum bevond zich een stelsel van geulen dat hoofdzakelijk binnen het huidige West-Friesland lag. De kleinere aftakkingen van de geulsystemen vormden ideale plekken voor bewoning. Door de aanvoer van sedimenten kwam West-Friesland langzaam maar zeker hoger te liggen dan het omliggende gebied. Een opvallend landschappelijk element binnen de gemeente Opmeer betreft de strandwal met duinen ter hoogte van het plaatsje Zandwerven. Deze strandwal met duin vormde lange tijd een hoog en droog eiland in het midden van West-Friesland.

Ten noorden en ten zuiden van de grote getijdengeul van Hoogwoud bevonden zich nederzettingen uit de Nieuwe Steentijd (Laat-Neolithicum). Op de flanken van deze geul bevonden zich nederzettingen uit de Bronstijd.

Na sluiting van het zeegat van Bergen rond 1300 voor Chr. raakte het prehistorische landschap overgroeid met veen.

Aan het einde van de Vroege Middeleeuwen en het begin van de Late Middeleeuwen werd een start gemaakt met de ontginning van het veen. Om het veen geschikt te maken voor akkerbouw en bewoning, moest het worden ontwaterd. Daarvoor werd gebruik gemaakt van de al aanwezige veenstroompjes die als ontginningsbasis fungeerden. Vanaf deze riviertjes werden parallelle afwateringssloten gegraven in de richting van de waterscheidingen in het landschap. Dankzij de helling waterden de sloten uit zichzelf af op de riviertjes. Door de parallelle ligging van de sloten ontstond een (min of meer) haaks op het als ontginningsbasis fungerende riviertje georiënteerde strokenverkaveling. Zodoende kwam in het gebied een patroon van vanaf de riviertjes opstreckende ontginningseenheden met een strokenverkaveling tot stand. Langs de (achter)zijden van de ontginningseenheden werden meestal kaden of waterlopen aangelegd die toestroming van overtollig water uit de omgeving verhinderden. Tenzij ontginningseenheden 'voortijdig' doodliepen op 'concurrerende' opstreckende ontginningen, kwamen de uiteindelijke achtergrenzen van de ontginningen meestal op de waterscheidingen te liggen.

De ligging van de nederzettingen in de gemeente Opmeer wijkt af van het algemene nederzettingenbeeld in veenontginningen, waar de eerste nederzettingen langs de veenstroompjes lagen en men in tweede instantie pas het veengebied introk. In Opmeer bevinden de ontginningsassen zich midden in het veengebied. De oudste bewoningsas betreft het lint van Spanbroek- Wadway- Wognum, dat vanuit Kennemerland is ontgonnen in een typische waaierverkaveling. Het overige deel van de gemeente Opmeer is ontgonnen vanuit Medemblik. Hierbij valt op te merken dat het bewoningslint van Aartswoud vermoedelijk de oudste is. Hoogwoud, Opmeer en Zandwerven zijn ontstaan in de 12de-13de eeuw en De Weere en Tropweere zijn nog jonger.

Door de ontwatering van het veen daalde het maaiveld en kreeg de zee weer vat op het landschap. De aanleg van de Westfriese Omringdijk rond 1250 zorgde ervoor dat de gemeente Opmeer voor een groot gedeelte werd gevrijwaard van overstromingen.

Met het afsluiten van de Westfriese Omringdijk waren de ontwateringsproblemen niet opgelost. Vanaf de 14e eeuw waren veel landbouwgebieden door de lage ligging eigenlijk alleen nog maar geschikt als hooi- of weiland. Vanaf de 15e eeuw werd het mogelijk het water met behulp van molens weg te pompen en zo de laaggelegen gebieden beter te ontwateren. Door de toenemende ontwatering bleef de maaiveldaling echter doorgaan en na verloop van tijd was het veen grotendeels verdwenen en bleven slecht bewerkbare, natte percelen over.

Het huidige landschap herbergt nog veel elementen uit de periode van de veenontginningen en daarna en is van zeer hoge historische geografische waarde. De verkaveling heeft een grote samenhang met de ontginnings- en bewoningsassen, de afwateringskanalen, de achter- en zijkaden en de dijken. Grote delen van de gemeente Opmeer vallen daarom binnen het Belvederegebied.

5. Archeologische en historisch-geografische waarden in het plangebied AWG

De ontginningen van het gebied van Aartwoud, Gouwe en De Weere zijn vermoedelijk begonnen bij de Hornsloot ten westen van Twisk en daarvandaan steeds naar het westen verlengd. De waterscheiding lag bij de Langereis, waar later de huidige watergang is gegraven als afwatering van het gebied ten zuiden van het grondgebied van de gemeente Opmeer.

Vanaf de 12de-13de tot 20ste eeuw was het gebied verkaveld in een rechte strokenverkaveling. In de tweede helft van de 20ste eeuw is het gebied door ruilverkaveling deels opnieuw ingericht. In het kader van de ruilverkaveling De Gouw is een overzicht gemaakt van de geëgaliseerde percelen.¹ Volgens dit overzicht zijn vooral de flanken van de getijinversieruggen geëgaliseerd. Deze flanken hebben, door de aanwezigheid van kleinere kreekssystemen en de latere inversie, het meeste reliëf en worden gekenmerkt door grote verschillen in bodemopbouw op korte afstand. De percelen met dergelijke sterke verschillen in reliëf en bodemopbouw worden vaak aangeduid met de term 'hollebollige' percelen.² Teneinde deze percelen geschikt te maken voor landbouw, zijn ze tot 60 á 70 cm -Mv geploegd. Vervolgens is het gebied geëgaliseerd door de laagten dicht te schuiven. Slechts in een beperkt aantal gevallen zijn de percelen geëgaliseerd zonder deze eerst tot 60 á 70 cm -Mv te ploegen.³

De Dienst Landelijk Gebied beschikt niet over een overzicht van uitgevoerde egalisaties of grondverbeteringen sinds de uitvoer van (delen van) de ruilverkaveling De Gouw. Grondeigenaren of gebruikers kregen subsidie voor het uitvoeren van deze werkzaamheden, maar er heeft geen controle of registratie plaatsgevonden.

Het is dus niet mogelijk om een overzicht te geven van uitgevoerde egalisaties sinds 1983.⁴

¹ Mulder e.a. 1983.

² Mulder e.a. 1983.

³ Mulder e.a. 1983.

⁴ Soonius 2013.

Aartswoud (afb. 1, 2 en 3)

Aartswoud is een laatmiddeleeuwse lineaire nederzetting en heeft een hoge archeologische en een zeer hoge historisch-geografische waarde (CHW-code WFR347A en 380G). De begrenzing van de historische kern is bepaald op grond van de historische kaart uit 1849-1859, schaal 1:25.000. De archeologische waarde van historische kernen bestaat uit de reeds aangetroffen of te verwachten aanwezigheid, boven of onder de grond, van bouwhistorische resten en archeologische sporen en voorwerpen. Samen bevatten zij een veelheid aan historische informatie over ouderdom en ruimtelijke ontwikkeling van de kern.

De Schoolstraat en Zuiderzeestraat zijn tevens binnenwaterkerende kaden of dijken van hoge historisch-geografische waarde (CHW-code WFR 183G en 186G). Door de hogere ligging werden dergelijke kaden vaak als weg gebruikt en ook nu nog is deze dijk als weg herkenbaar. Ook fungeerden deze dijken vaak als ontginnings- en bewoningsas, zoals bij Aartswoud. De binnenwaterkerende functie is meestal verloren gegaan. De samenhang met de verkaveling is nog goed herkenbaar.

In Aartswoud is een groot aantal terreinen met archeologische waarde en terreinen met hoge en zeer hoge archeologische waarde aanwezig. Het gehele bewoningslint (monumentnr. 14856) is een terrein met hoge waarde, vanwege de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Een klein deel van de Schoolstraat is aangeduid als een gebied van waarde met vermoedelijk sporen van bewoning uit de Middeleeuwen (monumentnr. 1845). Een ander terrein van waarde ligt ten westen van de Schoolstraat en bevat vermoedelijk sporen van bewoning uit het Laat Neolithicum (monumentnr. 1831).

De Weere (afb. 4 en 5)

De historische kern van De Weere is een terrein van hoge archeologische waarde (code WFR345A) en zeer hoge historisch-geografische waarde (code WFR438G). Het ontginningslint van De Weere is ontstaan vanaf de 13de eeuw. De kronkelige vorm van het lint wijst op het volgen van de hoger liggende zand- en zavelgronden.

De Driestedenweg is een binnenwaterkerende kade die haaks op de verkaveling ligt (code WFR185G: van hoge historisch-geografische waarde).

Binnen het plangebied zijn drie terreinen aanwezig een bekende archeologische waarde. Het kerkterrein van de Weere heeft een zeer hoge archeologische waarde. Het tweede terrein is de historische dorpskern van De Weere met een hoge waarde (monumentnr. 14854). Het derde is een perceel van waarde met vermoedelijke sporen van bewoning uit de Late Bronstijd (monumentnr. 1841).

Gouwe (afb. 4 en 5)

De Gouwe is een laatmiddeleeuwse lineaire nederzetting van zeer hoge historisch-geografische waarde (CHW-code WFR393G). De Gouwe is een binnenwaterkerende dijk van hoge historisch geografische waarde (WFR187G). De samenhang met de weg en de verkaveling is nog goed zichtbaar.

Binnen het plangebied zijn twee terreinen aanwezig van archeologische waarde. Het eerste is de historische dorpskern van de Gouwe met een hoge waarde (monumentnr. 14855). Het tweede is een perceel met waarde vanwege de vermoedelijke sporen van bewoning uit het Laat Neolithicum (monumentnr. 1823).

Archeologisch gezien is de geschiedenis van de dorpskernen nog nauwelijks geschreven. De te verwachten archeologische waarden die zich in de historische kernen bevinden zijn daarom van groot belang. Fundamenten van woonhuizen, boerderijen en bijzondere gebouwen kunnen meer informatie leveren over landbouw, handel, ambachtelijke werkzaamheden en materiële cultuur van de bewoners. De datering van de historische kernen is bepaald op Late Middeleeuwen (1050 tot 1500 na Chr.) en Nieuwe Tijd.

Het plangebied met de dorpen Aartswoud, Gouwe en De Weere ligt in een regelmatige strokenverkaveling van zeer hoge historisch-geografische waarde (WFR323G). Strokenverkavelingen met een regelmaat als deze zijn zeer kenmerkend voor delen van West-Friesland. De samenhang met de bewonings- en ontginningsas, de afwateringskanalen en de dijken is waardevol. Ook is nog een aantal binnendijken en achterkaden herkenbaar, waardoor de verschillende oorspronkelijke ontginningsblokken nog zichtbaar zijn. Dergelijke grote oppervlakten van opstreckende ontginningen zijn wel zeldzaam in Noord-Holland. De strokenverkaveling dateert uit de Vroege Middeleeuwen.

Binnen het plangebied zijn verschillende waardevolle karakteristieke gebouwen aanwezig. Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar Lemmens 2012.

6. Effecten op archeologische en cultuurhistorische waarden

Het uitgangspunt van het gemeentelijk archeologiebeleid, dat is vastgesteld in openbare raadsvergadering van 16 september 2010, is dat de zorg voor en omgang met het bodemarchief een regulier en volwaardig bestanddeel wordt van de ruimtelijke inrichting van de gemeente Opmeer. Het is daarbij van wezenlijk belang om een beeld te hebben van de archeologische waarden die in de bodem van de gemeente al zijn aangetoond en welke nog te verwachten zijn. De archeologische beleidsadvieskaart is een weergave van de bekende archeologische en te verwachten archeologische waarden.

Ten behoeve van de verbeelding is de beleidskaart archeologie (vastgesteld in 2010) aangepast op basis van aanwezige en te verwachten archeologische waarden.

Wat betekent dit voor het plangebied?

Binnen het bestemmingsplan Herziening AWG zijn de volgende dubbelbestemmingen Waarde-Archeologie onderscheiden:

- Waarde-Archeologie 1: geen vrijstellingsgrens. Het betreft hier de Beschermden Rijksmonumenten en Provinciale monumenten, waaronder de West-Friese Omringdijk. Tevens zijn de kerkterreinen opgenomen en de terreinen van zeer hoge archeologische waarde (niet rijksbeschermd);
- Waarde-Archeologie 2: vrijstellingsgrens 100 m² en 0,4 m. Het betreft hier de historische lintbebouwing, molenplaatsen, dijken en archeologisch monumenten van hoge waarde
- Waarde-Archeologie 3: vrijstellingsgrens 500 m² en 0,4 m. Het betreft hier de gebieden met een hoge archeologische verwachting en archeologisch monumenten van waarde;
- Waarde-Archeologie 4: vrijstellingsgrens 2.500 m² en 0,4 m. Op basis van de ontstaansgeschiedenis van de gemeente Opmeer geldt voor deze gebieden een middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Ook de

uitbreidingswijken waar in het verleden geen archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden behoren tot deze categorie

- Vrijgegeven.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt in eerste instantie een archeologische quickscan vervaardigd om nut en noodzaak van nader archeologisch onderzoek vast te stellen.

De bovengenoemde waardevolle gebieden reflecteren op een eigen manier de cultuurhistorie van de dorpen Aartswoud, Gouwe en De Weere. Het grootste deel heeft op basis van de CHW en het in 2012 uitgevoerde cultuurhistorische onderzoek een hoge historisch-ruimtelijke waarde gekregen (Lemmens 2012). Bij nieuwe ontwikkelingen binnen het plangebied dienen de verschijningsvormen van deze gebieden en panden te worden gerespecteerd en gehandhaafd.

7. Bronnen

AHN2 (<http://www.ahn.nl/>)

Archis 3.0

Gemeente Opmeer, 2012. Beleidskaart Archeologie (vastgesteld door de gemeenteraad in 2012).

Heeringen, R.M. en Theunissen, E.M., 2001. Kwaliteitsbepalend onderzoek ten behoeve van duurzaam behoud van neolithische terreinen in West-Friesland en de Kop van Noord-Holland. Nederlandse Archeologische Rapporten 21. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Lemmens, M.E.D., 2012: *Cultuurhistorisch onderzoek karakteristieke objecten en stolpboerderijen in de gemeente Opmeer*, Nijmegen (Monumenten Advies Bureau).

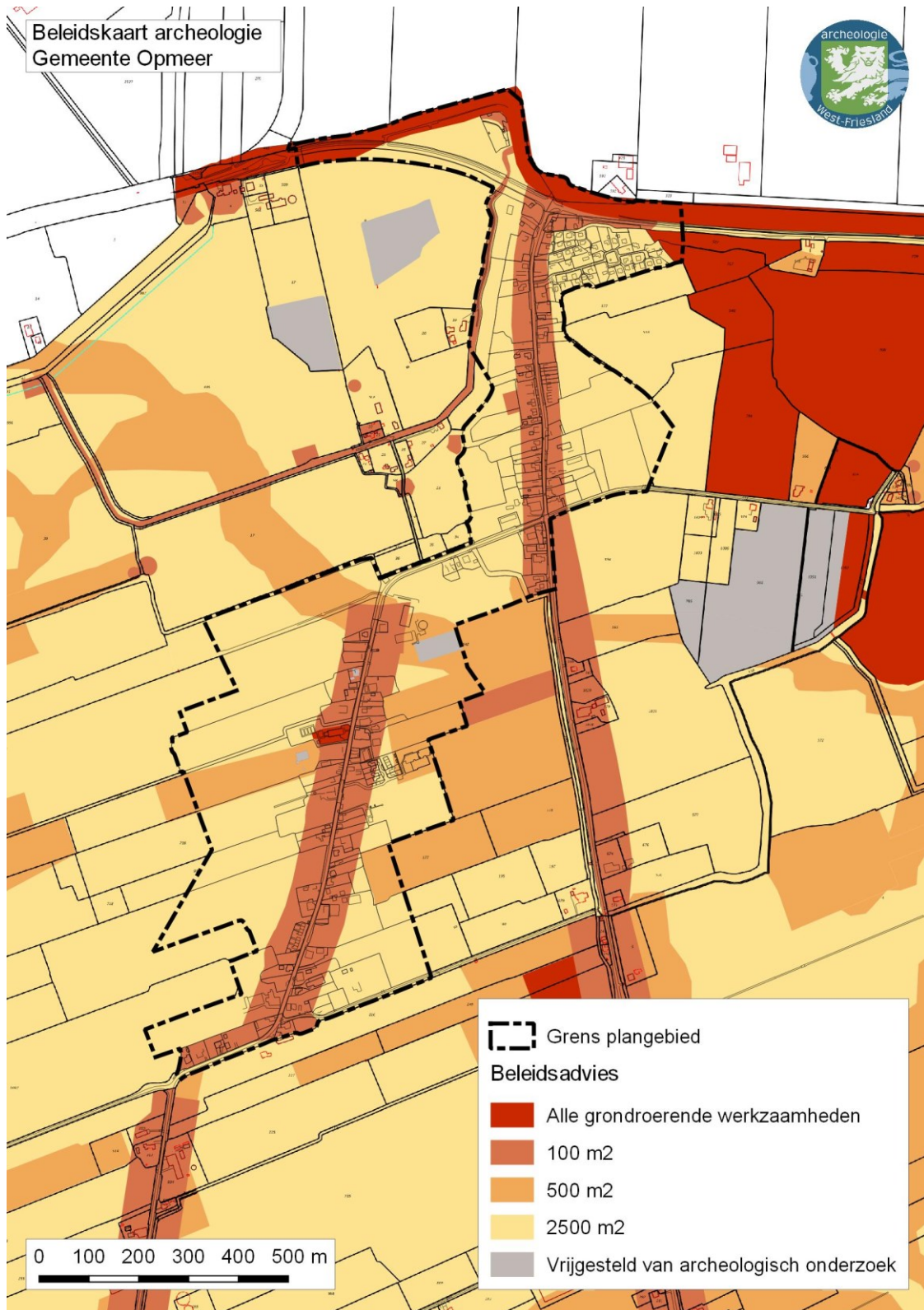
Manning, R.A.G.F.M. & P.G. van der Gaauw, 1987. De Gouw: een archeologische kartering, inventarisatie en waardering. *RAAP-rapport* 10. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Mulder, J.R., J. van Berkum & F.G.M. van Pruissen, 1983. Ruilverkaveling De Gouw: bodemgesteldheid en bodemgeschiktheid. *Stiboka-rapport* 1597. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

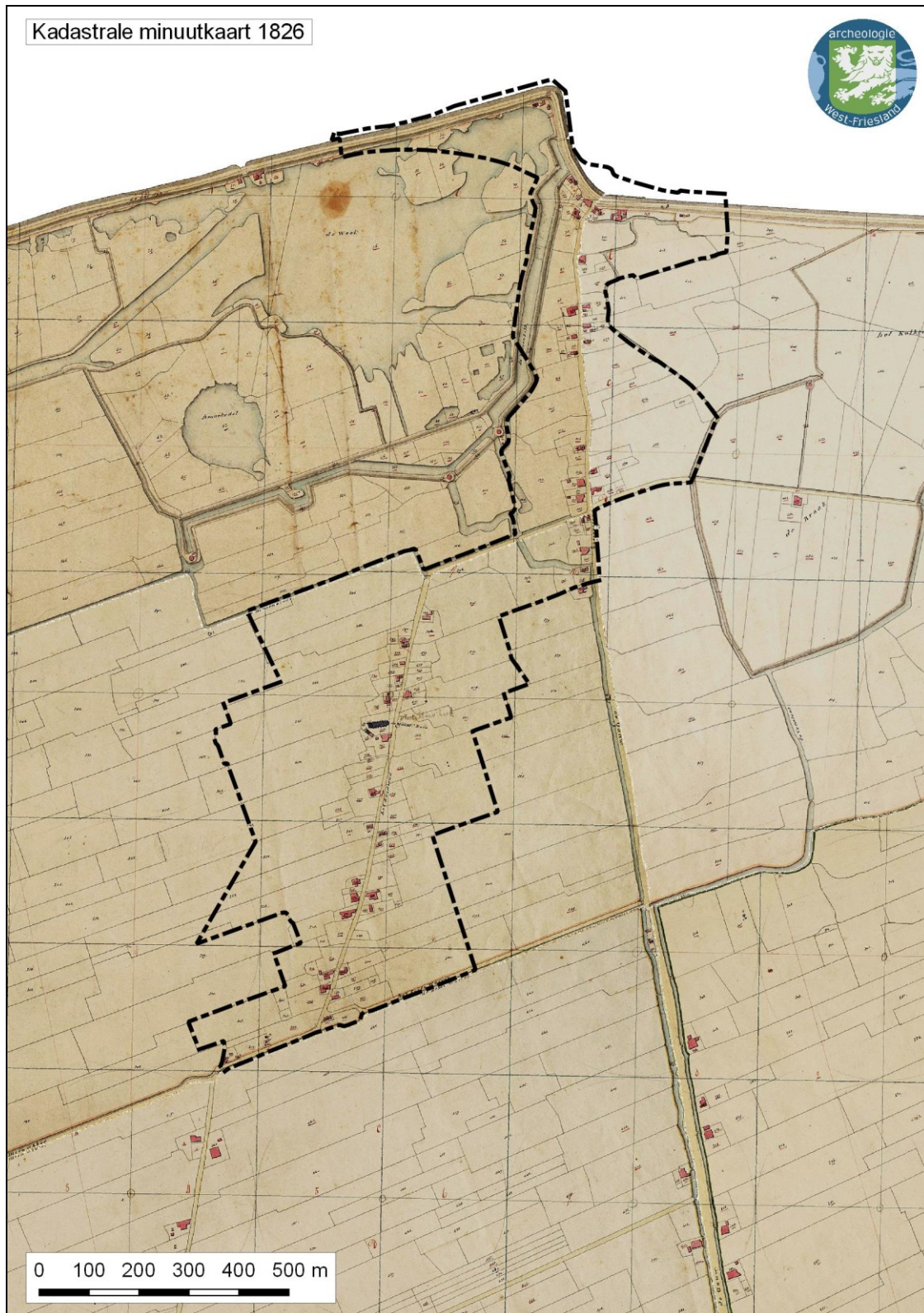
Noord-Hollands Archief

Soonius, C.M., 2013. Plangebied Driestedenweg 50A, De Weere, gemeente Opmeer. Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase), *West-Friese Archeologische Rapporten* 49, Hoorn.

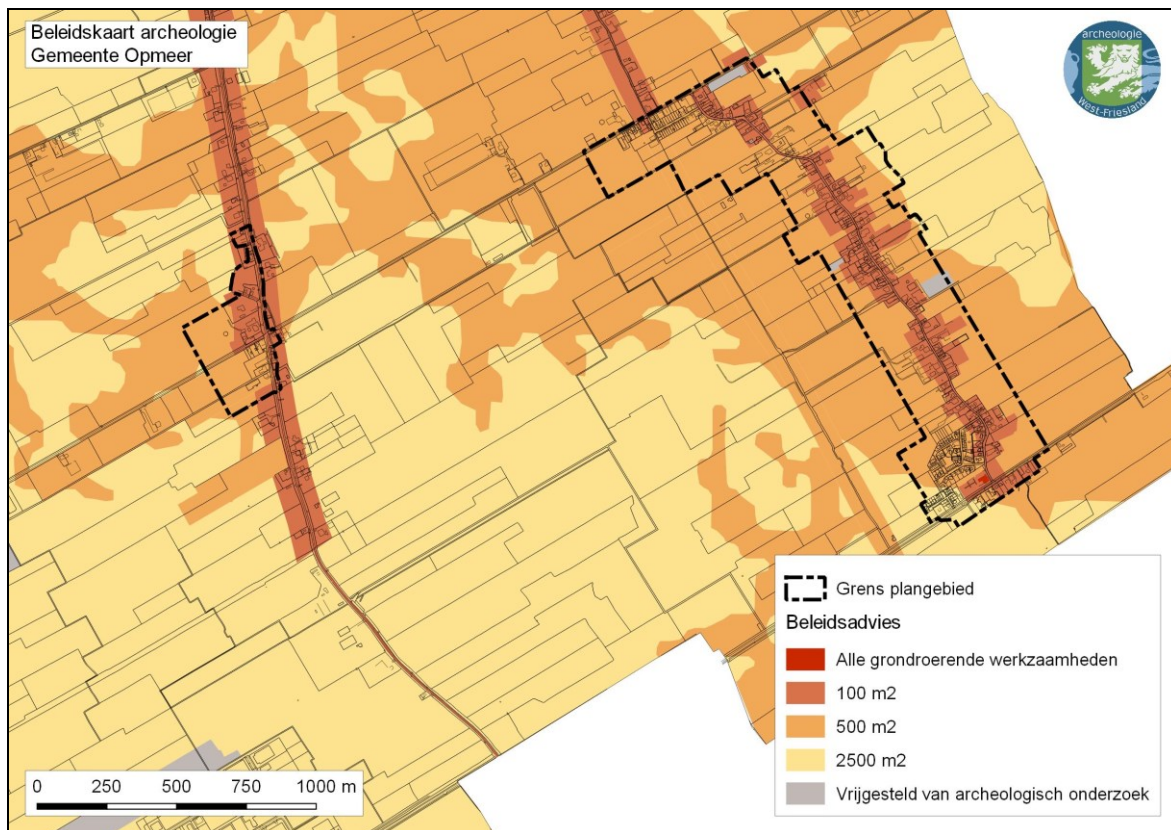
Westfries Archief

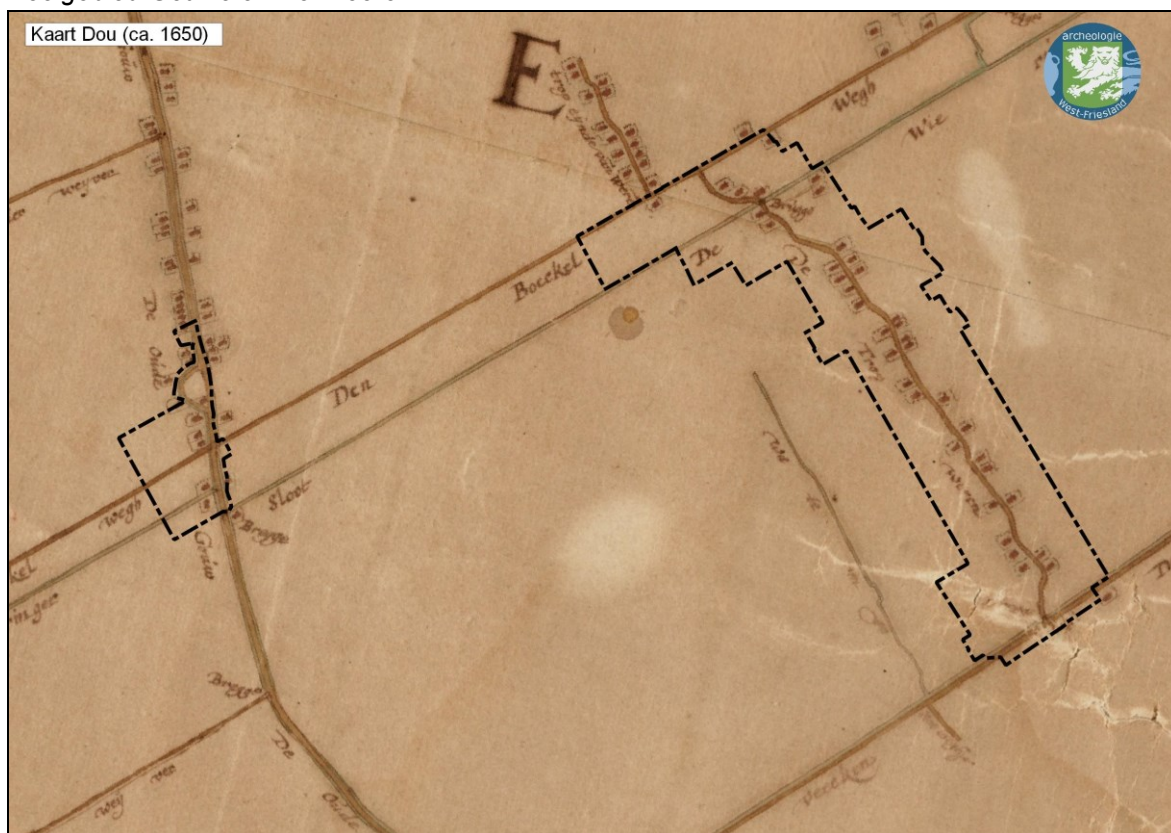
Afbeelding 1. Voorontwerp-bestedingsplan 'Herziening Aartswoud, De Weere en Gouwe 2018', deelgebied Aartswoud.

Afbeelding 3. Deelgebied Aartswoud, geprojecteerd op de kadastrale minuut uit 1826.

Afbeelding 4. Voorontwerp-bestemmingsplan 'Herziening Aartswoud, De Weere en Gouwe 2018', Deelgebied Gouwe en De Weere

Afbeelding 5. Deelgebied Gouwe en De Weere geprojecteerd op kaart van Dou (1651-1654)